

[Bertel Haarder.]

elev, sådan at de samlede udgifter altså bliver cirka ens, fordi de øvrige udgifter er ens, men sådan at den offentlige udgift tilsammen altså er betydelig mindre for de frie folkeskoler.

Jeg tror, skolerne har gjort rigtigt i først og fremmest at bruge pengene på det, skolerne er til for, nemlig undervisning, og i mindre omfang at bruge pengene til mere eller mindre luksuriøse omgivelser. Hver øre, der spares i det ydre, skal kunne bruges til at sænke klassekvotienterne eller til at øge timetallet; måske kunne kommunerne endda lære lidt af det. Det er totaludgiften og ikke lærerforbruget, der skal styres.

Folk skal have lov at oprette og drive også en ganske lille skole, såfremt de ønsker det, blot de er underkastet de samme faglige krav, og blot de holder sig inden for de totaludgifter pr. elev, som vi selvfølgelig er nødt til at se på.

Påstanden om, at de frie skoler har for stor en udskiftning – de 15 pct. på 5 år, får vi jo at vide i bemærkningerne – samt påstanden om, at de er til forstyrrelse for den kommunale skoleplanlægning, vil jeg godt tage lidt afstand fra. For jo mindre skolerne er, jo mindre forstyrrelse gør de jo, og de svingninger i elevtal, som skyldes private skolars oprettelse og nedlæggelse er højst et par promille af de svingninger, som skyldes den almindelige befolkningsudvikling, hvortil kommer, at folkeskoleloven jo netop gør det meget let for den offentlige skole at leve med disse svingninger. Rent bortset fra at jeg egentlig nok gad vide, hvilket tal vi ville få, hvis vi skulle til at se på, hvad den offentlige skole havde nedlagt af skoler i den pågældende 5 års periode. Så tror jeg, vi kom over de 15 pct., men det kan vi jo spørge om i udvalget.

Skolerne skal også have lov at nøjes med 3 årgange, så der kan drives både forskole og 8.-10. klasse-skoler under denne lov. Vi skal ikke deltage i de bekymringer, som ligger bag stramningen her i forslaget. Skolerne skal selvfølgelig også kunne vælge en anden ejerform end den selvejende institution. Vi kan ikke se, at de 50 privatejede skoler på nogen måde har gjort noget, som skal forhindre, at nye skal kunne komme til.

Derimod synes jeg nok, der var grund til endnu en gang at se på den transportordning, som vi advarede mod i foråret, og som, ganske som vi sagde, har ført til gnidninger imellem skolerne og kommunerne.

Kort sagt vil jeg sammenfatte venstres holdning til sagen i den betragtning, at lovforslaget på en vis måde er lidt i modstrid med den nye folkeskolelov, for den nye folkeskolelov styrker jo det lokale selvstyre og muliggør oprettelse af mindre skoler, hvilket ministeren har været så venlig at hjælpe mig med at få slået fast i den offentlige debat. Vi mener også, at den mulighed for større uensartethed, der er under den nye folkeskolelov, nødvendiggør, at denne mulighed for, at mindretal kan bryde ud og starte for sig selv, så må styrkes og ikke forringes.

Jytte Røge (FP):

Fremskridtspartiet har ved tidligere lejligheder udtrykt alvorlig bekymring for kundskabsniveauet herhjemme, især efter den nye folkeskolelovs vedtagelse. Som tiden er gået, har det vist sig, at vore forudsigelser var korrekte, idet store dele af den danske befolkning, forældre, lærere og elever, har givet udtryk for utilfredshed med den nye lov. Vi havde derfor håbet på at kunne bevare niveauet inden for de private skoler, kursus og friskolerne, men så skulle det altså ikke være. Vi må med dyb beklagelse se i øjnene, at man nu har stillet den private undervisning lige så ringe som den offentlige.

Dog øjner jeg et lille lyspunkt, idet der i bemærkningerne til § 8 står, at man tilsigter at understrege, at det er forældrene, der i første række har ansvaret for, at deres børn får en fyldstgørende undervisning. Dette fortolker jeg på den måde, at skal forældrene leve op til dette ansvar, må de også have indflydelse på, hvilke fag der undervises i. Derfor foreslår fremskridtspartiet, at forældrekredsen for hver classes vedkommende selv udfylder timetalsrammen med netop de fag, som man kunne ønske.

Vi mener også, at forældre bør have indflydelse på, om det obligatoriske ugentlige timetal på 22 bør være højere, og om eleverne i de ældste klasser bør tilbydes et ugentligt timetal på mere end 30.

Man kan stille det spørgsmål: hvorfor sætter forældre deres børn i en privatskole? En del forældre gør det, fordi de ønsker en skole med en bestemt holdning, den kan være politisk bestemt eller have en bestemt kristelig retning. Sådanne skoler bør stadig oprettes, hvis en forældrekreds finder behov derfor. Men det største flertal af forældre sætter deres barn i en privatskole, fordi de har en formodning om,